

مطالعه پایلوت در تحقیقات کیفی: نقش‌ها و ارزش‌ها

رکسانا جان قربان* رباب لطیف‌نژاد رودسری** علی تقی‌پور***
نامه به سردبیر

مطالعه پایلوت یا مطالعه مقدماتی به مقیاس کوچکی از یک مطالعه کامل و یا پیش‌آزمونی برای یک ابزار خاص نظیر پرسشنامه یا راهنمای مصاحبه، اطلاق می‌گردد (۱). مطالعه مقدماتی می‌تواند در پژوهش‌های کیفی، کمی و حتی ترکیبی انجام گیرد (۲).

کاربرد عمومی مطالعه مقدماتی در تحقیقات کیفی را می‌توان در چهار حیطه - یافتن مشکلات و موانع مرتبط به انتخاب مشارکت‌کنندگان، - درگیر شدن پژوهشگر به عنوان یک محقق کیفی، - سنجش مقبولیت پروتکل مصاحبه یا مشاهده و - تعیین معرفت‌شناسی (Epistemology) و روش‌شناسی مطالعه خلاصه کرد. سه کارکرد اختصاصی این مطالعات، به سه روش‌شناسی اصلی در تحقیق کیفی، یعنی پدیدارشناسی، نظریه زمینه‌ای و قوم‌نگاری اختصاص دارد، که به ترتیب در تمرین تعلیق قضاوت (Epoche) در اجرای تحقیق پدیدارشناسی، افزایش حساسیت نظری در نظریه زمینه‌ای و آشنایی با کار میدانی (Fieldwork) در قوم‌نگاری بارز است (۳-۵).

همان‌طور که قبلاً ذکر شد، مطالعه مقدماتی می‌تواند محدودیت‌های موجود در نمونه‌گیری از قبیل دسترسی محدود به مشارکت‌کنندگان به علت حساسیت‌های فرهنگی، شرم و انگ خوردن، محدودیت زمانی مشارکت‌کنندگان و عدم تمایل به مصاحبه با پژوهشگر به علت تفاوت در جنس را کشف نموده و به محقق در بررسی جوانب روش نمونه‌گیری و یافتن مؤثرترین روش جذب مشارکت‌کنندگان یاری رساند (۳، ۶ و ۷). به طور مثال انجام مطالعه کیفی در حیطه خشونت جنسی، محقق را با چالش‌های پیچیده‌ای از قبیل حفظ موضوعات محرمانه، انجام اقدامات احتیاطی در گزینش مشارکت‌کنندگان، انتخاب محل مصاحبه و حتی حفاظت از خطرات فیزیکی و احساسی برای خود و مشارکت‌کننده، مواجه می‌نماید. لذا انجام مطالعه پایلوت منجر به شناسایی و مدیریت این مشکلات اخلاقی و عملی خواهد شد که در صورت عدم توجه می‌تواند مطالعه اصلی را به خطر اندازد یا حقوق انسانی مشارکت‌کننده را نقض نماید (۸ و ۹).

براساس مطالب یاد شده، مطالعه مقدماتی می‌تواند فرصت‌های منحصر به فردی را جهت ارتقای مهارت‌های محقق کیفی در هدایت مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته از قبیل نحوه برخورد با مشارکت‌کنندگان، انتخاب محیط پژوهش، مدیریت یک مصاحبه عمیق و چگونگی از دست ندادن فرصت‌های کاوش و پیگیری موضوعات پدید آمده در روند مصاحبه را ایجاد کند (۶). در واقع این

* کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت باروری، گروه آموزشی مامایی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
** عضو مرکز تحقیقات مراقبت مبتنی بر شواهد، دانشیار گروه آموزشی مامایی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
e-mail: LatifnejadR@mums.ac.ir
*** عضو مرکز تحقیقات علوم بهداشتی، استادیار گروه آموزشی آمار زیستی و اپیدمیولوژی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

مطالعه علاوه بر ارزیابی آمادگی و ظرفیت خود محقق، در یادگیری وی و افزایش اعتبار مطالعه کیفی نیز دخیل است (۱۰).

از آن جا که تدوین طرح جمع‌آوری داده‌ها، نیازمند بینش و خلاقیتی فراتر از ترجمان مکانیکی سؤالات پژوهش در قالب سؤالات مصاحبه می‌باشد، لذا با انجام مطالعه مقدماتی، قضاوت در خصوص دستیابی به داده‌های لازم برای پاسخ دادن به سؤالات پژوهش از طریق پرسش‌های طراحی شده مصاحبه، تسهیل گردیده و کارکرد واقعی سؤالات مصاحبه در عمل نیز آزمایش می‌شود (۴). علاوه بر این با انجام چنین مطالعه‌ای، محققان قادرند که روش‌شناسی پیشنهادی پژوهش را به منظور دستیابی به اهداف آن، قبل از مطالعه اصلی، تأیید یا اصلاح نمایند (۳).

از آن جا که رویکرد پدیدارشناسی استعلایی (Transcendental) بر محوریت تعلیق قضاوت در فرآیند تحقیق تأکید دارد، لذا نقش ویژه مطالعه مقدماتی در این رویکرد، آغاز تلاش سیستماتیک برای کنار گذاشتن پیشداوری‌های محقق نسبت به پدیده و مطالعه تجربه مشارکت‌کنندگان می‌باشد. گرچه به دلیل روابط نزدیک محقق با پدیده، این موضوع به طور کامل امکان‌پذیر نیست ولی به منظور حفظ محوریت تعلیق قضاوت در تحقیق پدیدارشناسی، محقق در مطالعه مقدماتی، می‌تواند با بهره‌گیری از یادداشت‌های روزانه (Journal log) و ثبت ایده‌ها، افکار و احساسات از همان ابتدا، این واکاوی بی‌طرفانه پدیده را در برنامه‌ریزی پژوهش جاری نماید. تکرار این روند در مطالعه مقدماتی، منجر به توجه محقق به سوگیری‌ها و احساسات شخصی و آماده‌سازی وی برای ورود به جهان مشارکت‌کننده، می‌گردد. این جداسازی دیدگاه‌های شخصی از تجربیات موجود در داده‌ها، چالش برانگیزتر از آن چیزی است که پیش‌بینی می‌شود و با بازنگری توسط همکار (Peer debriefing) در طول مطالعه مقدماتی آسان‌تر می‌شود (۳).

روش نظریه زمینه‌ای علاوه بر حساسیت نظری، نیازمند بینش مناسب در خصوص چگونگی مطالعه نظام تعاملات انسانی می‌باشد. فقدان این بینش که حساسیت زمینه‌ای (Contextual sensitivity) نامیده می‌شود، ممکن است منجر به ناکارآمدی نمونه‌گیری نظری و حتی نادرست بودن نمونه‌گیری هدفمند گردد، بنابراین لازم است در ابتدای فرآیند مطالعه مورد توجه قرار گیرد. انجام مطالعه مقدماتی در نظریه زمینه‌ای منجر به ایجاد حساسیت زمینه‌ای می‌شود که جزو لاینفک فرآیند تحلیل استقرایی (Inductive) است که شامل فرآیند توسعه نظریه از طریق گسترش دامنه مفاهیم نظری می‌شود. حساسیت زمینه‌ای به شکل‌گیری حساسیت نظری کمک کرده و محقق را به بینش و توانایی معنا دهی به داده‌ها و ظرفیت تمایز آن‌ها براساس اهمیتشان، مجهز می‌کند (۶ و ۴).

جایگاه مطالعه مقدماتی در قوم‌نگاری مانند سایر رویکردهای کیفی بسیار ارزشمند می‌باشد. از آن جا که تمام پژوهش‌های قوم‌نگاری در محیط و میدان واقعی انجام می‌شود، اجرای مطالعه مقدماتی، محقق را با مسایل پیش‌بینی نشده‌ای آشنا می‌سازد که قبل از ورود به کار میدانی، به نظر ساده و واضح می‌رسند. بنابراین، استفاده از تجربه‌های ناشی از انجام مطالعه مقدماتی در طراحی نهایی تحقیق، منجر به کاهش خطراتی می‌گردد که ممکن است محقق را در کار میدانی تهدید نماید. علاوه بر این،

مطالعه مقدماتی امکان آشنایی اولیه مشارکت‌کنندگان را با محقق و فرآیند پژوهش فراهم کرده و این مهم باعث می‌گردد که آن‌ها در ادامه اجرای طرح نهایی تحقیق طبیعی‌تر رفتار نمایند (ه و ۱۱).
به عنوان یک نتیجه کلی، مطالعه مقدماتی می‌تواند به آشنایی با اطلاعات زمینه‌ای، آزمایش و اصلاح ابزار جمع‌آوری داده‌ها در صورت لزوم و آنالیز داده‌ها کمک کند. در نتیجه به نظر می‌رسد طراحی و انجام یک مطالعه مقدماتی با اهداف مشخص، دقت و اعتبار تحقیق کیفی را ارتقا می‌بخشد. علاوه بر این، محققان کیفی تازه کار را با مشکلات احتمالی مدیریت نشده در دستیابی به داده‌ها، و تحلیل آن‌ها آشنا می‌سازد.

منابع

- 1 - Polit DF, Beck CT. Essentials of nursing research: Methods, appraisal, and utilization. 6th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2006. P. 65.
- 2 - Tashakkori A, Teddlie C. Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches. 1 edition. New York: Sage Publications; 1998. P. 47.
- 3 - Kim Y. The pilot study in qualitative inquiry: identifying issues and learning lessons for culturally competent research. *Qualitative Social Work*. 2010 May; 10(2): 190-206.
- 4 - Bickman L, Rog DJ. Applied research design. New York: Sage Publications; 2009. P. 227-8.
- 5 - Sampson H. Navigating the waves: the usefulness of a pilot in qualitative research. *Qualitative Research*. 2004 Dec; 4(3): 383-402.
- 6 - Nunes MB, Martins JT, Zhou L, Alajamy M, Al-Mamari S. Contextual sensitivity in grounded theory: The role of pilot studies. *The Electronic Journal of Business Research Methods*. 2010; 8(2): 73-84.
- 7 - Robson LS, Shannon HS, Goldenhar LM, Hale AR. Guide to evaluating the effectiveness of strategies for preventing work injuries: How to show whether a safety intervention really works. Department of Health and Human Services. Public Health Service. Centers for Disease Control and Prevention. National Institute for Occupational Safety and Health. 2001 April. Available from: <http://ssmon.chb.kth.se/safebk.php>
- 8 - Wijk EV, Harrison T. Managing ethical problems in qualitative research involving vulnerable populations, using a pilot study. *International Journal of Qualitative Methods*. 2013; 12: 570-586.
- 9 - Duma SE, Khanyile TD, Daniels F. Managing ethical issues in sexual violence research using a pilot study. *Curationis*. 2009 Mar; 32(1): 52-8.
- 10 - Padgett DK. Qualitative methods in social work research. 2nd ed. Los Angeles: Sage Publications; 2008.
- 11 - Sampson H, Thomas M. Risk and responsibility. *Qualitative Research*. 2003 Aug; 3(2): 165-189.

Pilot Study in Qualitative Research: The Roles and Values

Roksana Janghorban* (MSc.) - Robab Latifnejad Roudsari** (Ph.D) - Ali Taghipour*** (Ph.D).
Letters to the Editor

A pilot or preliminary study is referred to a small-scale of a complete survey or a pretest for a particular research instrument such as a questionnaire or interview guide (1). Pilot studies could be conducted in qualitative, quantitative, and even mixed methods research (2).

General application of pilot studies can be summarized in four areas: 1) to find problems and barriers related to participants' recruitment; 2) being engaged in research as a qualitative researcher; 3) assessing the acceptability of observation or interview protocol; and 4) to determine epistemology and methodology of research. Three specific functions of pilot studies in qualitative research are assigned to three main qualitative methodologies including phenomenology, grounded theory, and ethnography. It allows exercising epoch within the phenomenological research, increasing theoretical sensitivity in grounded theory, and familiarity with fieldwork in ethnography (3-5).

A pilot study can explore the limitations of recruitment such as limited access to participants due to cultural sensitivities, shame and stigma, not being interested to be interviewed due to not having sufficient time or being unwilling because of having a different gender with researcher. It can help researchers with refining the sampling strategy and finding the most effective way to recruit participants (3,6,7). For instance, a researcher who do a qualitative research in the sexual violence area encounters with complex challenges such as maintaining confidentiality, considering precautionary principles in participants' recruitment, finding a suitable place for interview, and even protection him/herself and participant from physical and emotional risks. Therefore, a pilot study leads to identification and management of these ethical and practical problems which could jeopardize the main study or violate human rights of participants (8,9).

Additionally, pilot studies can provide unique opportunities to improve skills of a qualitative researcher in conducting semi-structured interviews including dealing with participants, selecting an appropriate venue for interview, conducting an in-depth interview, and seizing opportunities for probing emerging topics in interview process (6). In fact, the pilot study in addition to providing a ground for self-assessment of researchers' preparation and capacity could help them to practice qualitative inquiry and as a consequence enhance the credibility of a qualitative research (10).

Considering that the development of a plan for data collection requires researcher's insight and creativity beyond a mechanical inquiry in frame of the interview questions, conducting a pilot study could facilitate judgment about the possibility of obtaining sufficient and rich data to answer the research question as well

* Student Research Committee, Ph.D Student in Reproductive Health, Dept. of Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

** Evidence-Based Care Research Center, Dept. of Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

e-mail: LatifnejadR@mums.ac.ir

*** Health Sciences Research Center, Dept. of Biostatistics and Epidemiology, School of Health, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

as strength of interview questions in real field (4). Additionally, researchers can confirm or modify the proposed research methodology in order to achieve its objectives prior to conducting the main research (3).

In relation to transcendental phenomenology approach which focuses on the centrality of epoch in research process, the special role of a pilot study would be commencement of a systematic effort to exclude (or bracket) the researcher's prejudice regarding the phenomenon and participants' experiences; although this is not completely achievable because of the close relationships between the researcher and the phenomenon. But researchers can get advantage of pilot studies by writing a journal log and documenting their ideas, thoughts and feelings in order to maintain the centrality of epoch and to establish unbiased exploration of the phenomenon. Repetition of this task in a pilot study draws the researchers' attention to their personal biases and feelings and prepares them for entering the participant's world. The separation of the personal vision from participant's experiences is more challenging than what is assumed and its management would be easier through peer debriefing (3).

Regarding grounded theory, it should be noted that in addition to theoretical sensitivity, each grounded theory study requires an appropriate insight on how to design the research in the human interaction systems. The lack of this insight which is called contextual sensitivity may lead to inefficiency of theoretical sensitivity or even misleading of purposeful sampling, therefore need to be considered early in the study process. A pilot study in grounded theory provides contextual sensitivity which is an integral part of inductive analytical process that involves the theory development process through expanding the range of theoretical concepts. Contextual sensitivity acts as an initiator of theoretical sensitivity and equips researchers with insight and ability to conceptualize the data and gives him/her the capacity to differentiate between significant and less important data (4,6).

The role of pilot studies in ethnography as well as other qualitative approaches is also very valuable. Because all ethnographic research is done as fieldwork, running a pilot study makes researchers familiar with unanticipated issues prior to entering the field. For example, a researcher who requires to travel abroad to do an ethnographic study will be exposed to unexpected risks such as death, physical injuries or psychological trauma. Therefore, reflection of lessons learned through a pilot study could result in recognition and reducing the risks which may threaten researchers in the fieldwork and this could be considered in designing the final plan of research. Additionally, a pilot study provides the possibility of participants' familiarity with the researcher and the research process which allow both of them to behave more naturally in main research plan (5,11).

In conclusion, a pilot study acts as a tool of contextual information management, as well as testing and developing the adequacy of data collection and analysis processes. It seems that designing and conducting a pilot study with clear objectives enhances the rigour and validity of qualitative research. Additionally, it provides a broader view of structure of meaning of the phenomenon for novice qualitative researchers and prevents from encountering with unmanageable problems in obtaining the data, and conducting the processes of data analysis and interpretation.

Please cite this article as:

- Janghorban R, Latifnejad Roudsari R, Taghipour A. [Pilot Study in Qualitative Research: The Roles and Values]. *Hayat, Journal of School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences*. 2013; 19(4): 1-5. (Persian)